

Vragen bij tabel kosten en opbrengsten uit STZ-kostprijsonderzoek

In het STZ-onderzoek zijn 12 opleidingen in 7 verschillende ziekenhuizen onderzocht. De opleidingen zijn verdeeld over 5 specialismen.

Snijddend: heerkunde (3 opleidingen) en verloskunde&gynaecologie (2 opleidingen)

Ondersteunend: radiologie (2 opleidingen)

Beschouwend: interne geneeskunde (2 opleidingen) en neurologie (3 opleidingen)

In het onderzoek is voor een deel gebruik gemaakt van genormaliseerde bedragen. Dit zijn ziekenhuisonafhankelijke componenten, te weten

- uurtarief poli (specialisme-onafhankelijk), door Tragpi berekend uit een subset van 12 STZ-ziekenhuizen;
- uurtarief OK (specialisme-onafhankelijk), door Tragpi berekend uit een subset van 12 STZ-ziekenhuizen;
- uurtarief interventiekamer en uurtarief echokamer (alleen radiologie), gemiddelde van de uurtarieven zoals opgegeven door beide opleidingen;
- uurtarief anios (voor elk specialisme zelfde bedrag), gemiddelde van de in eerste instantie onderzochte 8 opleidingen;
- uurtarief medisch specialist (voor elk specialisme zelfde bedrag), gemiddelde van de in eerste instantie onderzochte 8 opleidingen.

In het kader van het verhogen van de transparantie gaat het er om inzicht te krijgen in welke kosten/uitgaven uit het vergoedingsbedrag worden vergoed/betaald.

In bijgevoegde tabel zijn de kosten en opbrengsten, zoals die zijn opgenomen in het eindrapport, weergegeven. Elke post is voorzien van een nummer. Bij een aantal nummers zijn aanvullende vragen. Deze zijn onderstaand weergegeven.

ad 1) en ad 2) Salariskosten en emolumenten

Inleiding

Als onderdeel van de vaste kosten is een bedrag van gemiddeld € 60.256 salariskosten+ € 5.747 emolumenten = € 66.003 opgenomen.

Dit komt overeen met berekening VWS:

Salaris per aios algemeen ziekenhuis (CAO 2011-2014, pag. 41) loopt van € 3.132 (jaar 0) tot € 4.055 (jaar 7), gemiddeld € 3.594 per maand, per jaar $12 * € 3.594 = € 43.128$.

Eindejaarsuitkering is 8,33% (pag. 40) van het jaarsalaris ($0,0833 * € 43.128 = € 3.593$) en vakantiebijslag is 8% (pag. 40) van het jaarsalaris ($0,08 * € 43.128 = € 3.450$).

Totaal salariskosten = € 50.171.

Werkgeverslasten sociale zekerheid en pensioen 25%.

Totaal € 62.714

Emolumenten 10% over € 62.714 = € 6.271

Totaal € 68.985

Vragen aan STZ

Geen.

Ad 6 Overhead + kapitaallasten

Inleiding

Als onderdeel van de vaste lasten is een post overhead + kapitaallasten van € 24.462 opgenomen. Dit betreft niet nader gespecificeerde toegerekende overhead en kapitaallasten.

Vragen aan STZ

- a) Kan het bedrag van € 24.462 worden uitgesplitst in overhead en kapitaallasten?
- b) Kan worden aangegeven op basis van welke uitgangspunten en berekeningen de overhead aan een aios zijn toegerekend?
- c) Op pagina 1 van het deelrapport is aangegeven dat de kapitaallasten zijn genormaliseerd. Kan worden aangegeven op basis van welke uitgangspunten en berekeningen de kapitaallasten aan een aios zijn toegerekend?

ad 8) Meerkosten OK

Inleiding

Alleen bij snijdende specialismen is er sprake van extra kosten aios door gebruik van de OK.

De extra OK-kosten bij gebruik door een aios ten opzichte van het gebruik door een medisch specialist zijn berekend met de formule:

uren gebruik * genormeerde vertragingstijd van 20% * uurtarief OK.

De OK-uren en % vertraging staan vermeld op pag. 8 van het eindrapport, de uurtarieven OK op pag. 24 eindrapport.

Voor heelkunde zijn de extra OK-kosten: 308 uur * 20% * €627 = €38.600

Voor verloskunde zijn de extra OK-kosten: 125 uur * 20% * €690 = €17.250

Vragen aan STZ:

geen

ad 9) Meerkosten poli

Inleiding

Bij de snijdende en beschouwende specialismen is er sprake van extra kosten aios door gebruik van de poli. Bij ondersteunend specialisme radiologie is geen gebruik van de poli.

De uurtarieven poli staan op pag. 24 eindrapport en bedragen bij heelkunde € 200, bij verloskunde € 177, bij interne geneeskunde € 166 en bij neurologie € 198.

Net als bij de OK is er bij de poli sprake van vertraging door de aios. Over het aantal uren poli-gebruik en percentage vertraging door de aios staat echter niets vermeld.

Vragen aan STZ:

- a) Met welk aantal uren poligebruik is gerekend?
- b) Met welk percentage vertragingstijd aios is gerekend?

ad 10) Meerkosten interventie- en echokamer

Inleiding

Bij het ondersteunend specialisme radiologie is sprake van extra kosten aios door gebruik van de interventiekamer en de echokamer.

De uurtarieven interventiekamer en echokamer staan op pag. 24 eindrapport en bedragen bij interventiekamer €75,00 en echokamer €39,50.

In het rapport staan de kosten interventiekamer en de kosten echokamer niet uitgesplitst. Dit is in het kader transparantie wel relevant en leidt tot de volgende vragen.

Vragen aan STZ:

- a) Over het aantal uren gebruik van de interventiekamer en de vertraging door de aios staat niets vermeld.
Met welk aantal uren en welke vertragingstijd is bij de interventiekamer gerekend?
- b) Uit pag. 9 van het eindrapport kan worden opgemaakt dat de volledige kosten van één echokamer (personeelskosten laborant en afschrijving ruimte en echoapparaat) aan een aios worden toegerekend. Wat zijn de kosten hiervan?

ad 16) Totaal kosten medisch specialisten

Inleiding

De kosten van de inzet medisch specialisten zijn bij heelkunde in totaal €87.578, bij verloskunde €115.909, bij radiologie €110.678, bij interne geneeskunde €42.246 en bij neurologie €89.795.

Vragen aan STZ

- a) Zijn de kosten per aios, die door de medisch specialisten worden gemaakt, berekend op basis van aantal uren opleidingsinzet medisch specialist * honorarium medisch specialist van €135,50?
Zo ja, is er dus bij heelkunde sprake van een inzet medisch specialisten van in totaal $\text{€}87.578 / \text{€}135,50 = 646$ uren, bij verloskunde van $\text{€}115.909 / \text{€}135,50 = 855$ uren, bij radiologie van $\text{€}110.678 / \text{€}135,50 = 817$ uren, bij interne geneeskunde van $\text{€}42.246 / \text{€}135,50 = 312$ uren en bij neurologie van $\text{€}89.795 / \text{€}135,50 = 663$ uren aan medisch specialisten?
- b) Indien deze berekeningswijze klopt, hoe verhoudt zich het aldus berekend aantal uren opleidingsinzet medisch specialisten zich tot de tussen VWS en de OMS overeengekomen normtijden die ten grondslag liggen aan de onderbouwing van het normatief uurtarief medisch specialist?
- c) Zoals onder b) aangegeven zou in het STZ-kostprijsonderzoek bij heelkunde sprake zijn van een opleidings-inzet medisch specialisten van in totaal 646 uren, bij verloskunde 855 uren, bij radiologie 817 uren, bij interne geneeskunde 312 uren en bij neurologie 663 uren.

Uitgaande van de onder b) genoemde normatieve inzet van 78 uren per medisch specialist per jaar, zou dat betekenen dat er in het STZ-onderzoek bij heelkunde $646/78 = 8,2$, bij verloskunde $855 \text{ uren} / 78 = 11,0$, bij radiologie $817 \text{ uren} / 78 = 10,5$, bij interne geneeskunde $312 \text{ uren} / 78 = 4,0$ en bij neurologie $663/78 = 8,5$ medisch specialisten gedurende het gehele jaar al hun normatieve opleidingstijd aan één aios zouden hebben besteed.

Hoe verhoudt dit aantal medisch specialisten per aios zich tot de gegevens uit tabel 11 en tabel 13 van pag. 24 van het deelrapport?

Als je de gegevens uit die tabellen combineert en daaruit de verhouding van het aantal medisch specialisten op het aantal aios uitrekent, kom je namelijk aanzienlijk lager uit, namelijk op minimaal 1 en maximaal 3 medisch specialisten per aios. Deze range is meer in overeenstemming met het Kaderbesluit CCMS dat aangeeft dat het aantal daadwerkelijk binnen de opleidingsinrichting werkzame aios voor een medisch specialisme, uitgedrukt in fte's, ten hoogste 1,5 maal het gezamenlijke aantal medisch specialisten, uitgedrukt in fte's, van het betreffende medisch specialisme dat in de opleidingsinrichting werkzaam en daadwerkelijk bij de opleiding betrokken is.

ad 17) Opbrengsten aios "als anios"

Inleiding

De aios verricht werkzaamheden (spoedeisende hulp, avond-, nacht- en weekend-diensten, zaalwerk) die, wanneer hij er niet zou zijn geweest, niet door een medisch specialist maar door een anios, SEH-arts of nurse practitioner zouden zijn uitgevoerd. De uren die een aios eigenlijk als anios, SEH-arts of nurse practitioner werkt, zijn door Berenschot niet aangemerkt als opleidingsuren. Dat is ook logisch omdat die werkzaamheden normaal gesproken worden gedaan door personeel dat niet in opleiding tot medisch specialist is.

In het STZ-onderzoek is er voor gekozen om de financiële opbrengst van de productie die een aios "als anios" levert, te waarderen tegen het uurtarief van een anios van €43,93. De opbrengst van de productie die een aios "als anios" levert, in het rapport ook wel

aangemerkt als "uitgespaarde anios-kosten, bedraagt bij heelkunde €33.107, bij verloskunde €57.431, bij radiologie €0, bij interne geneeskunde €61.206 en bij neurologie €39.949. Bij radiologie worden de activiteiten bij afwezigheid van een aios uitgevoerd door medisch specialisten. Daarom is alle productie van een aios radiologie aangemerkt als productie medisch specialist.

Vragen aan STZ

- Gezien de opbrengst als anios bij een uurtarief anios van €43,93, is er dus per aios bij heelkunde sprake van $\text{€}33.107/\text{€}43,93 = 754$ productie-uren als anios, bij verloskunde $\text{€}57.431/\text{€}43,93 = 1307$ uren, bij radiologie €0, bij interne geneeskunde $\text{€}61.206/\text{€}43,93 = 1393$ uren, bij neurologie $\text{€}39.949/\text{€}43,93 = 909$ uren en gemiddeld $\text{€} 38.339/\text{€}43,93 = 873$ productie-uren als anios?
- Zo ja, dan heeft een aios bij een gemiddelde werkweek van 48 uur/week dus bij heelkunde $754/48 = 16$ weken, bij verloskunde $1307/48 = 27$ weken, bij radiologie 0 weken, bij interne geneeskunde $1393/48 = 29$ weken, bij neurologie $909/48 = 19$ weken en gemiddeld $873/48 = 18$ weken per jaar als anios gewerkt?
- In het rapport zijn de uren die een aios als anios werkt, gewaardeerd tegen het uurtarief van een anios van € 43,93.

Aangezien het de aios is die feitelijk in dienst is bij de zorgaanbieder en dus de kosten maakt, kan er in plaats van over "uitgespaarde anios-kosten" ook worden gesproken over "niet-uitgespaarde aios-kosten". Dan had er gekozen moeten worden om de opbrengst uit de productie-uren als anios te waarderen tegen het (hogere) uurtarief van een aios in plaats van een anios. Nu worden de meerkosten van de keuze van het ziekenhuis om voor de anios-werkzaamheden een duurdere aios in te zetten in feite afgewenteld op de opleidingsvergoeding terwijl deze werkzaamheden juist niet met opleiden te maken hebben maar met een keuze ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Om de opbrengst uit de productie-uren als anios te kunnen waarderen tegen het uurtarief van een aios moet eerst het uurtarief van een aios worden bepaald. Volgens het kostenonderzoek zijn de kosten en opbrengsten van een aios als volgt:

Vaste kosten ziekenhuis	: € 98.763
Variabele kosten ziekenhuis	: € 31.122
Variabele kosten medisch specialist	: € 89.242
 Variabele opbrengsten als anios	 : € 38.339
Variabele opbrengsten als medisch specialist	: € 40.262
 Tekort	 : € 140.526
Kostprijs opleiding	: € 140.526
Dekking uit vergoeding	: € 143.700

Uit deze opstelling moeten de kosten en opbrengsten van een anios worden uitgezuiverd. De opbrengsten van een aios "als anios" bedragen € 38.339. Omdat de opbrengsten van een anios zijn berekend op basis van het (kostendekkend) uurtarief van een anios, zijn kosten en opbrengsten aan elkaar gelijkgesteld en bedragen dus € 38.339. Hierdoor komt het kostenplaatje voor en aios er als volgt uit te zien:.

Vaste kosten ziekenhuis	: € 60.424 (=€98.763–€38.339)
Variabele kosten ziekenhuis	: € 31.122
Variabele kosten medisch specialist	: € 89.242
 Variabele opbrengsten als anios	 : € 0
Variabele opbrengsten als medisch specialist	: € 40.262

Saldo : € 140.526

Dit saldo van kosten en opbrengsten is van toepassing op een aios met 29,82 werkweken (= 48 werkweken gecorrigeerd voor gemiddeld 18,18 werkweken als anios). Bij een werkweek van 48 uur/week bedraagt het uurtarief aios vervolgens is dan € 140.526/29,82 werkweken/48 uur/week = € 98,18/uur.

De opbrengst van een aios tegen dit uurtarief danwel de "niet-uitgespaarde aios-kosten" bedraagt dan € 98,18 * 18,18 weken * 48 uur/week = € 85.676.

De kostprijs bij het gedurende het gehele jaar in dienst hebben van een aios komt er dan als volgt uit te zien:

Vaste kosten ziekenhuis	: € 98.763
Variabele kosten ziekenhuis	: € 31.122
Variabele kosten medisch specialist	: € 89.242
Variabele opbrengsten als anios	: € 85.676
Variabele opbrengsten als medisch specialist	: € 40.262
Tekort	: € 93.189
Kostprijs opleiding	: € 93.189
Dekking uit vergoeding	: € 143.700

- d) Er lijkt nu overcompensatie op te treden omdat het normatieve jaarlijks vergoedingsbedrag van € 143.700 hoger is dan de gemiddelde kostprijs van de opleiding van een aios van € 93.189 per opleidingsjaar.
- Bij de vaststelling van het subsidie over een bepaald jaar gaat het echter om de feitelijk gerealiseerde opleidingsuren in dat jaar.
- Begint het dienstverband van een aios bijvoorbeeld op 1 april van een bepaald jaar omdat hij per die datum aan de opleiding begint, dan bedraagt de opleidingsvergoeding in dat jaar naar evenredigheid $\frac{3}{4}$ van het jaarlijks vergoedingsbedrag. Bij een opleidingsduur van 6 jaar wordt dan voor de eerste drie maanden van het zevende opleidingsjaar nog een subsidie verleent van $\frac{1}{4}$ van het jaarbedrag waardoor uiteindelijk toch de volledige opleidingsduur van 6 jaar wordt bekostigd. Indien deze correctie in het eerste opleidingsjaar niet zou plaatsvinden, zou immers over de gehele opleidingsduur gezien een te hoog bedrag aan subsidie zijn verleend doordat een opleiding van 6 jaar voor 6,25 jaar zou zijn bekostigd.
 - Ook voor de periode dat de aios in dienst is, geeft het controleprotocol bij de subsidieverantwoording expliciet aan dat het recht op de opleidingsvergoeding vervalt voor die tijd die de aios besteedt aan activiteiten die buiten de opleiding vallen. Bij 48 werkbare weken per jaar en een gemiddelde werkweek van 48 uur/week zou de opleidingsvergoeding, na de correctie met gemiddeld 18 weken werkzaamheden van de aios als anios, bij de vaststelling van het subsidie over betreffend jaar dus $30/48 * € 143.700 = € 89.000$ hebben bedragen en daarmee weer in lijn zijn gekomen met de kostprijs van € 93.189 van de opleiding van die betreffende aios in dat jaar.
- In het STZ-kostprijsonderzoek lijken de werkzaamheden van een aios "als anios" niet op de juiste wijze te zijn verwerkt.
- NB: Het verrichten van werkzaamheden die buiten de opleiding vallen in relatie tot de nominale opleidingsduur speelt ook mee in de discussie over het sneller gaan doorlopen van het opleidingstraject.

ad 18) Opbrengsten aios als medisch specialist

Inleiding

Volgens het onderzoek liggen de kosten van de inzet van de medisch specialisten gemiddeld op € 89.241 per aios en de door een aios gerealiseerde inkomsten voor de medisch specialisten liggen op gemiddeld € 40.262. Jaarlijks is er dus een tekort op de inzet van medisch specialisten van € 49.000 per aios. Bij een zesjarige opleiding dus ca. € 300.000 per aios.

Vragen aan STZ

- a) Hoe wordt het jaarlijks tekort van gemiddeld € 49.000 per aios met de opleidende specialisten verrekend?
- b) Wordt er daadwerkelijk uit de opleidingsvergoeding een (vast) bedrag per aios aan de opleidende medisch specialist vergoed?
- c) Zou het, gezien het hoge aantal productie-uren van een aios "als anios", mogelijk zijn dat (een deel van) de productie-uren van een aios ten onrechte als productie-uren anios zijn aangemerkt en voor een deel hadden moeten worden gewaardeerd tegen het uurtarief van de medisch specialist?
Daarmee zouden de kosten van de inzet medisch specialist en de opbrengsten voor de medisch specialist, meer met elkaar in evenwicht komen en dat zou in lijn zijn met de opvatting van kostenneutraliteit, namelijk dat de kosten die een medisch specialist voor een aios maakt, worden goedge maakt door de omzet die de aios voor de medisch specialist.
- d) Als het gaat om de productie van een aios "als anios" worden de productie-uren van een aios tegen het uurtarief van een anios gewaardeerd. In dat uurtarief zitten zowel de personele als de materiële kosten van een anios verwerkt. Als onderdeel van de opleiding wordt de aios ingezet bij diverse activiteiten in het kader van de patiëntenzorg. Op pag. 30 van het eindrapport wordt aangegeven dat deze activiteiten deel uitmaken van de DBCs op basis waarvan zowel het ziekenhuis (ziekenhuiscomponent) als de medisch specialist (honorariumcomponent) inkomsten genereert. De productie-uren van een aios ten behoeve van de medisch specialist zijn in het rapport echter alleen tegen de honorarium-component van de DBC gewaardeerd. Zou de opbrengst van het ziekenhuisdeel van de DBC ook niet in de berekening moeten worden meegenomen? In het ziekenhuisdeel van de DBC zit toch ook een vergoeding voor de in het rapport aan de aios toegerekende (vaste) kosten zoals overhead en kapitaallasten? Zo ja, die verdient de aios toch met het leveren van DBCs terug en hadden dus in het rapport als opbrengst mee moeten worden genomen?